

Paul Cătălin Curcă: Unde suntem

written by [Marginalia] | October 29, 2018

Înainte cu puțină vreme întrebarea „cât de creștini mai suntem?” părea retorică. Aveam noi scăpările noastre, recunoșteam deschis, nu eram exemplari în toate manifestările, dar rămâneam în mod fundamental credincioși, iar acest lucru nu ni-l puteam nega nici măcar dușmanii. De unde știam că suntem credincioși? Așa se declarau românii la recensământ, în sondajele de opinie acordam Bisericii cea mai mare încredere, lăcașurile de cult erau pline, românii se botezau, se căsătoreau și făceau slujba de înmormântare numai în biserică. Toate acestea indicau, fără putință de tăgadă, că românii erau poporul cel mai credincios din Europa, cele mai multe biserici construite, cel mai mic număr declarat de atei declarați. De aici și un discurs plin de încredere al reprezentanților Bisericii, care vorbeau în numele întregului popor pentru că, și dacă nu eram toți ortodocși, oricum doar 1% se declarau atei. Toate acestea erau semne că există o Biserică foarte puternică și doar câțiva inși, e drept că foarte gălăgioși, care i se opun. Lucrurile stăteau bine pentru Biserică, și nu prea aveam motive să ne îngrijorăm.

Totuși, erau foarte multe semne că o asemenea credința nu este reală. România este țara europeană cu cel mai mare număr de avorturi, și pe locul doi în lume la numărul de copii avortați la mia de locuitori, cu toate că orice credincios vede avortul ca pe o crimă. Apoi, corupția înflorește, reușim să punem un mereu în fruntea statului, prin alegeri, nu ne sunt impuși cu forța, oameni fie corupți, fie de o incompetență ce depășește până și imaginația umoriștilor. Nivelul de întrajutorare între români este foarte scăzut, reacționăm la campaniile lacrimogene abil orchestrate de trusturi de presă, dar suntem foarte adesea nepăsători la suferința aproapelui nostru. Românii sunt printre cei mai individualiști cetățeni ai planetei. Iar individualismul nu este înțeles aici ca un concept filosofic și sociologic de explicare a modului de agregare a oamenilor în societatea contemporană, ci ca stare de nepăsare față de semenii, ca lipsa disponibilității de a ajuta, ca deficit al organizării voluntare pentru obținerea unor beneficii comune.

La noi prind foarte bine manipulările, foști securiști și actuali lideri de opinie de carton, influencersi, cum li se spune în epoca social-media, ne livrează ce minciuni vor ei, fac agenda publică a românilor, căci impun subiectele care se discută zilnic în presă. Suntem gata să credem toate enormitățile, dacă vin de la cei din tabăra noastră, și să respingem tot ce vine din tabăra adversă, chiar dacă ar da dovadă de cel mai curat bun simț, căci suntem polarizați până în măduva oaselor. Suntem grupați în tabere antagonice, care se detestă una pe alta și își atribuie reciproc cele mai infecte intenții și obiective. Tot aici prinde foarte bine teoria conspirației, suntem convinși că forțe oculte vin să oprime mândră noastră țărișoară, că suntem o colonie pe care alții vin să o distrugă. Și suntem gata de toată ura noastră față de cei care gândesc altfel decât noi și grupul nostru de referință.

Românii sunt printre cei mai nervoși oameni ai acestei planete. Suntem într-o surescitare permanentă, care se revarsă din ecranele televizoarelor, din reacțiile celor ce interacționează în rețelele de socializare, din modul cum se comportă șoferii în trafic, cumpărătorii față de vânzători, profesorii față de elevi, patronii față de angajați, din discuțiile libere ale oamenilor cu opinii diferite. Vedem zilnic nervozitatea, poate însă ne-am obișnuit cu ea, căci e aerul pe care-l respiră relațiile dintre noi, dar ne vorbesc despre asta și români care trăiesc în alte colțuri ale lumii, și s-au întors aici ca să își petreacă vacanțele. Când compară starea de spirit de aici cu cea din țările unde au ajuns să trăiască, îi cuprinde jalea și li se aprinde rapid dorul de ducă.

România e țara cu cei mai puțini cititori din Europa, cu cel mai mare număr de analfabeți funcțional, cu un sistem de învățământ despre care profesorii înșiși spun că este la pământ, iar noi îl constatăm permanent privind la tinerii care termină diverse forme de învățământ, și îi vedem ce valori au, cum se exprimă, ce își doresc de la viață, ce sunt în stare să facă. Probabil de aceea prind atât de bine manipulările aici, căci pe oamenii fără cultură îi poți prosti foarte ușor. Nici cu sistemul medical nu stăm prea bine. În spitalele românești se moare cu zile, mizeria și murdăria se văd ori de câte ori intri în vreun spital de stat, la fel ca indiferența unei părți din personalul medical, care te tratează numai dacă vrea sau dacă își primește micile „atenții”, fără care nici nu ai curaj să te apropii.

România e țara din care românii pleacă. Cei activi, cei buni de muncă, cei care ar fi capabili să facă ceva aici, preferă să șteargă bătrâni la fund în Italia sau să culeagă căpșuni în Spania, sau orice altă muncă prost calificată și prost plătită din Occident. Preferă să trăiască și să muncească acolo, chit că sunt umiliți și batjocoriți pe meleagurile pe care ajung. Dar și așa le e mai convenabil să locuiască și să muncească în Occident, pe salariile minime de acolo, uneori chiar mai puțin, dacă nu au forme legale, pentru că în România chiar n-au nicio șansă la un trai decent.

Enumerarea rapidă a câtorva aspecte ne arată mai bine starea sumbră în care suntem, și este mai realist să privim și așa lucrurile. Cum de s-a ajuns aici, cine este de vină? Fiecare în parte, de la decidenții politici, la ziariști, profesori, doctori, și toți cei care trăim aici și perpetuăm această stare de lucruri. La aceste vinovății mai trebuie adăugată încă una:

și Biserica are contribuția ei. Dacă, așa cum ni se spune adesea, este mamă a poporului român, atunci ar fi bine să vadă în ce stare îi sunt copiii.

Situația prezentată schematic anterior n-ar fi posibilă dacă oamenii ar fi atât de credincioși pe cât se pretind în recensămintele și sondajele de opinie pe care le citim prin presă. Biserica nu este formată numai din preoți și episcopi, ci din toți credincioșii. De aceea eșecurile sunt ale noastre, ale tuturor care purtăm numele de credincioși. Noi acceptăm senini avorturi, corupție, incompetență, învățământ slab, sistem medical prost, manipulări, contribuim la norul toxic de nervozitate care ne învăluie pe toți.

Nu e Biserica de vină pentru toate câte se întâmplă, dar nici nu este în afara lor. Acum câțiva ani, când a avut loc un viol în județul Vaslui, au fost voci care au spus că, deoarece mulți vasluieni se declară credincioși, înseamnă că și violatorii erau credincioși, deci Biserica este direct vinovată pentru viol. Nu e cazul să acceptăm asemenea acuzații aberante, dar nici nu trebuie negată partea de vină ce revine Bisericii pentru starea generală în care se află România astăzi.